

Kehyksen pääviestit Suomen EU-puheenjohtajuuskaudelle 2019

Toivomme Suomen edistävän EU-puheenjohtajuuskaudellaan laaja-alaista pitkän tähtäimen tulevaisuuden visiota, jonka lähtökohtana olisi nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvoinnin ja elinmahdollisuuksien turvaaminen Euroopassa ja globaalisti. Kansainvälinen kestävä kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030:n edistäminen ja toteuttaminen olisi luonteva ohjenuora Suomen puheenjohtajuuskaudella.

EU kestävä kehityksen edelläkävijä – nyt ja tulevaisuudessa

YK:n kestävä kehityksen toimintaohjelman (Agenda 2030) hyväksyminen syyskuussa 2015 oli globaali merkkipaalu. Euroopan unioni osoitti johtajuutta neuvottelujen aikana ja profiloitui vahvana globaalina kestävä kehityksen edistäjänä. Yhteisesti sovitun ja eurooppalaisia arvoja edistävän Agenda 2030:n tulee tulevaisuudessa ohjata EU:n päätöksentekoa kaikilla politiikanaloilla. Hyvinvoinnin edistyminen planeetan kantokykyä ja ekologisia rajoja kunnioittaen edellyttää EU:n instituutioiden johdonmukaista ja selkeää sitoutumista kestäväan kehitykseen sosiaalista, ympäristöllistä ja taloudellista ulottuvuutta tasapainottaen. EU-jäsenmaat vaativat kesäkuun 2017 neuvoston päätelmissään komissiota laatimaan vuoden 2018 puoliväliin mennessä strategisen suunnitelman Agenda 2030:n toimeenpanemisesta EU:ssa. Euroopan parlamentti toisti vaatimuksen heinäkuussa 2017 hyväksytyssä päätöslauselmassaan.

- Seuraavan komission tulee laatia välittömästi kokonaisvaltainen strateginen suunnitelma Agenda 2030:n toimeenpanemiseksi kaikilla politiikanaloilla kestävä kehityksen eri ulottuvuuksien tasapainoisen toteutumisen varmistuen.

EU:n monivuotinen rahoituskehys

EU:n rahoitusta on jatkossa kehitettävä joustavampaan ja yksinkertaisempaan suuntaan tavalla, joka asettaa kestävä kehityksen rahoituksen ehdoksi. Ei riitä, että EU rahoittaa kestävä kehitystä Euroopassa ja unionin kumppanimaisissa erillisellä rahoituksella, jos valtaosa sen rahoituksesta ei tue kestävä kehitystä tai on jopa sitä haittaavaa. EU:n monivuotisessa rahoituskehyksessä voitaisiin ottaa oppia Suomessa viime vuonna käynnistetystä kestävä kehityksen budjetoinnista.

EU:n ulkosuhteiden rahoitusvälineitä uudistettaessa ja mahdollisesti yhdistettäessä on pidettävä huoli siitä, että kehitysyhteistyön rahoitus pysyy selvästi erillään puhtaasti EU:n omista intresseistä lähteviin välineisiin ja ohjelmiin. Euroopan muuttoliiketilanne ja turvallisuushuolet ovat saaneet jäsenmaat ja komission avaamaan nykyisiä

kehitysyhteistyötä rahoittavia välineitä, jotta ne voisivat tukea paremmin EU:n muuttoliike- ja turvallisuuspolitiikkaa. Pidämme turvallisuuden ja kehityksen yhteyden vahvistamista erittäin tärkeänä, mutta sitä ei voida rahoittaa muuttamalla tai vaarantamalla EU:n kehityspolitiikan päätavoitetta.

- EU:n pitäisi hyväksyä ja seurata rahoituksessaan kestävyysperiaatteita, jotka varmistavat ihmisten hyvinvoinnin ja planeetan kantokyvyn rajojen kunnioittamisen.
- EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikan rahoituksen kasvu ei saa vaikuttaa EU:n kehitysyhteistyömäärärahoihin, vaan sen on tapahduttava ulkosuhteiden rahoituksen kokonaisuutta kasvattamalla.

Taloukasvun tavoittelusta kestäväen hyvinvoinnin turvaamiseen

Euroopan tulevaisuutta rakennettaessa ensisijaisena päämääränä tulee olla nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvointi. Pelkkä bruttokansantuotteella mitattavan taloukasvun tavoittelu ei takaa tämän tavoitteen toteutumista, vaan nykyinen jatkuvaa taloukasvua edellyttävä talousjärjestelmä saa aikaan vakavia ympäristöongelmia ja kasvattaa kuilua rikkaiden ja köyhien välillä. Bruttokansantuotteen kasvattamisen sijaan Euroopan on pyrittävä aidosti kestävä kehitykseen ja inhimillinen hyvinvoinnin lisäämiseen.

- EU:n tulee ottaa käyttöön yhteiskunnan tilan indikaattoreita, jotka kertovat bruttokansantuotetta paremmin kansalaisten hyvinvoinnista sekä kehityksen kestävydestä. Näitä indikaattoreita tulee hyödyntää päätöksenteon tukena EU:ssa ja kaikissa EU:n jäsenmaissa. EU:n tulee edistää BKT:lle vaihtoehtoisten yhteiskunnan tilan ja kehityksen mittareiden kehittämistä ja käyttöönottoa myös kansainvälisillä foorumeilla.

Osaamisen ja globaalin kansalaiskasvatuksen edistäminen

Euroopan unionin tulee tukea jatkossa entistä voimakkaammin toimia globaalin kansalaiskasvatuksen edistämiseksi. Tämä edellyttää muun muassa koulutuksen, kasvatuksen, sivistyksen ja elinikäisen oppimisen suuntaamista laajemmin yhteiskunnallista kestävä kehitystä tukevaksi eikä pelkästään työelämän tarpeita vastaavaksi.